

ฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย

อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (local Wisdom) หมายถึง พื้นความรู้ความสามารถที่ผ่านกระบวนการคิด

โดยใช้สติปัญญาของคนในท้องถิ่น มีการเรียนรู้และถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งจนเกิดผลดีงาม

มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือใช้เป็นแนวทาง

ในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย

๑. ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคกหนอง นา เป็นต้น

๒. หัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน, งานแกะหนังตะลุง, งานทอผ้าด้วยมือ,งานเย็บปักถักร้อย, การทำหัวโขน เป็นต้น

๓. ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิตโดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านการบริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/เตียง/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่าง ๆ จากยางพารา เป็นต้น

๔. ด้านแพทย์แผนไทย คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย (การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร) การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค, การผดุงครรภ์พื้นบ้านโดยหมอดำแยของชาวไทยมุสลิม (โต๊ะบีแด) เป็นต้น

๕. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การบวชป่า กานสืบทอดน้ำ การทำแนวปะการังเทียม การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น

๖. ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม, ประติมากรรม, นาฏศิลป์, ดนตรี,ทัศนศิลป์, คีตศิลป์, การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น การขับร้องเพลงอีแซว, ลำตัด, ลิเก, หมอลำ, โนรา, ซอ เป็นต้น

๗. ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ, ภาษาถิ่น, หนังสือตำรา, ตำรับอาหาร, งานประพันธ์/บทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง , เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน บทเพลงต่าง ๆ เป็นต้น

๘. ด้านอื่นๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

๑. แบบบันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรม

๑.๑. ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกลั่นกรอง/การแปรรูป/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคกหนองนา เป็นต้น

รูปภาพแสดงลักษณะของข้อมูล

ชื่อข้อมูล นางอิสริยาพร...แต่มีดี

รายละเอียดข้อมูล

เป็นผู้มีแนวความคิด ในด้านเศรษฐกิจพอเพียง และบุคคลตัวอย่างที่ดำรงชีวิตและยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

สถานที่ตั้ง

เลขที่ ๑๗๐ หมู่ที่ ๕ บ้านไผ่แพะ ตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ๕๒๑๒๐

๒. แบบบันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม

๒.๑. **หัตถกรรม** คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน, งานแกะหนังตะลุง, งานทอผ้าด้วยมือ, งานเย็บปักถักร้อย, การทำหัวโขน เป็นต้น

๒.๑.๑ **ชื่อข้อมูล** นางเพ็ญศรี...ลาภเกิด

รายละเอียดข้อมูล

เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการจักสานผิวไม้ไผ่ งานหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ เช่น ตะกร้าไม้ไผ่ กระเป๋าไม้ไผ่ พร้อมทั้งเผยแพร่ความรู้ให้แก่เยาวชนประชาชน เพื่ออนุรักษ์งานจักสานให้สืบต่อไป

สถานที่ตั้ง

เลขที่...๑๗๔...หมู่ที่...๓...บ้านนางาม...ตำบลเมืองมาย...อำเภอแจ้ห่ม...จังหวัดลำปาง...๕๒๑๒๐

๒.๑.๒ ชื่อข้อมูล นายคล้าย วงศ์ษา

รายละเอียดข้อมูล

เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการจักสานผิวไม้ไผ่ งานหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ เช่น ก่องข้าวไม้ไผ่ พร้อมทั้งเผยแพร่ความรู้ให้แก่เยาวชน เพื่ออนุรักษ์งานจักสานให้สืบต่อไป

สถานที่ตั้ง

เลขที่ ๑๐๓ หมู่ที่ ๕ บ้านไผ่พะ ต่าบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ๕๒๑๒๐

๒.๑.๓ ชื่อข้อมูล นางบัวหวัง จักรณ

รายละเอียดข้อมูล

เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการจักสานผิไม้ไผ่ งานหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ เช่น ก่องข้าวไม้ไผ่ กระจ่างไม้ไผ่ ตะกร้าไม้ไผ่ พร้อมทั้งเผยแพร่ความรู้ให้แก่เยาวชน เพื่ออนุรักษ์งานจักสานให้สืบต่อไป

สถานที่ตั้ง

เลขที่ ๑๓๕ หมู่ที่ ๒ บ้านนาใหม่ ตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ๕๒๑๒๐

๓. แบบบันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอุตสาหกรรม

๓.๑ ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิตโดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านการบริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/เตียง/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่าง ๆ จากยางพารา เป็นต้น

ชื่อข้อมูล นายสมบุรณ์...ขีดแข็งแรง

รายละเอียดข้อมูล

เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการแปรรูปไม้ไผ่ (เตียง, ชั้นวางรองเท้า, ชุ้มประตู่) งานอุตสาหกรรมพื้นบ้าน ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ พร้อมทั้งเผยแพร่ความรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชน เพื่ออนุรักษ์งานแปรรูปไม้ไผ่ให้สืบต่อไป

สถานที่ตั้ง

เลขที่ ๖๗ หมู่ที่ ๖ บ้านไผ่ทอง ตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ๕๒๑๒๐

๔. แบบบันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรม

๔.๑ ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม, ประติมากรรม, นาฏศิลป์, ดนตรี, ทัศนศิลป์, คีตศิลป์, การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น การขับร้องเพลง อีสาว, ลำตัด, ลิเก, หมอลำ, โนรา เป็นต้น

๔.๑.๑ ชื่อข้อมูล นายพรพล บุญยืน

รายละเอียดข้อมูล

เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการขอพื้นเมือง, การเล่นดนตรีพื้นบ้าน, พร้อมเผยแพร่ให้กับเยาวชน และประชาชนเพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

สถานที่ตั้ง

เลขที่ ๓๐ หมู่ที่ ๕ บ้านไผ่แพะ ตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ๕๒๑๒๑

๔.๑.๒ ชื่อข้อมูล นายธวัชธรณ์...อ่อนหวาน

รายละเอียดข้อมูล

เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการฟ้อนดาบ การเล่นดนตรีพื้นบ้าน พร้อมเผยแพร่ให้กับเยาวชน และประชาชนเพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

สถานที่ตั้ง

เลขที่ ๖๖ หมู่ที่ ๕ บ้านไผ่แพะ ตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ๕๒๑๒๑

๕. แบบบันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านภาษาและวรรณกรรม

๕.๑ ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ ภาษาถิ่น หนังสือตำรา ตำรับอาหาร งานประพันธ์/บทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน บทเพลงต่าง ๆ เป็นต้น

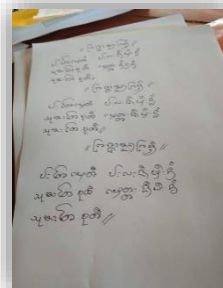
ชื่อข้อมูล พระภิกษุดา กิตติโสภณ

รายละเอียดข้อมูล

เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการอ่านและเขียนภาษาล้านนา(ตัวเมือง) พร้อมทั้งเผยแพร่ความรู้ให้แก่เยาวชน เพื่ออนุรักษ์ให้สืบต่อไป

สถานที่ตั้ง

วัดไผ่แพะ เลขที่ ๑๔๑ หมู่ที่ ๕ วัดไผ่แพะ ตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ๕๒๑๒๐

๖. แบบบันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอื่นๆ

๖.๑ ด้านอื่นๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

ชื่อข้อมูล นางสาวสมจิต เกิดผล

รายละเอียดข้อมูล

เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการแปรรูปอาหารจากถั่วลิสง...เป็นผลิตภัณฑ์ถั่วคั่วทราย...พร้อมทั้งเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน และโรงเรียนในพื้นที่

สถานที่ตั้ง

เลขที่ ๑๗ หมู่ที่ ๒/หมู่บ้าน หมู่ ๔ วัดไผ่งาม ตำบลเมืองมาย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ๕๒๑๒๐

